

Białystok, 11 czerwca 2011 r.

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.3.6.2014.MO

**Pan
Marek Iwanowicz
Dyrektor
Pogotowia Opiekuńczego
w Białymstoku**

Na podstawie art. 123 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.), zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniach 15-16 maja 2014 r. przeprowadzili kontrolę w Pogotowiu Opiekuńczym w Białymstoku, w zakresie organizacji i funkcjonowania placówki.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Kontrolujący wpisali się do książki kontroli pod poz. 81.

Pogotowie Opiekuńcze w Białymstoku mieści się przy ulicy Orlej 6a i jest prowadzone przez Prezydenta Miasta Białegostoku od dnia 1 stycznia 2013 r., na podstawie decyzji z dnia 3 stycznia 2013 r., znak PS-I.9423.26.2012.MO, Wojewody Podlaskiego zezwalającej na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjno-interwencyjnego na 30 miejsc, na czas nieokreślony.

Prezydent Miasta Białegostoku w dniu 15 lipca 2013 r. wydał zarządzenie Nr 3538/13 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku.

Rada Miasta Białystok w dniu 28.03.2014 r. przyjęła uchwałę Nr LVIII/650/14 w sprawie nadania statutu Pogotowiu Opiekuńczemu w Białymstoku.

W okresie objętym kontrolą dzieci kierowane były do placówki po zasięgnięciu opinii dyrektora tej placówki, zgodnie § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem.

Do placówki przyjmowano dzieci zgodnie z *Procedurą przyjmowania dziecka w Pogotowiu Opiekuńczym w Białymstoku do placówki interwencyjnej i socjalizacyjnej*, opracowaną w placówce.

(akta kontroli str. 54-60)

Ustalono, że na dzień kontroli w placówce umieszczonych było 23 wychowanków w wieku od 11 do 18 lat, w tym 17 dzieci obecnych było w placówce, 3 przebywało w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, 1 – w zakładzie poprawczym, 1- w schronisku dla nieletnich, 1- za granicą.

(akta kontroli str.16)

W placówce umieszczono 16 dzieci na zasadzie socjalizacji i 7 dzieci na zasadzie interwencji.

W dniu kontroli w placówce interwencyjnie przebywało 1 dziecko umieszczone w dniu 18.02.2014 r. na wniosek matki. Placówka niezwłocznie (w dniu przyjęcia dziecka) poinformowała sąd oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku o przyjęciu dziecka, jednocześnie zwróciła się z prośbą o uregulowanie jego sytuacji prawnej. Do dnia kontroli pobyt dziecka w placówce nie został uregulowany.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że placówka funkcjonuje w budynku, który spełnia warunki określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia, z wyjątkiem dwóch łazienek. Znajdują się w nich trzy toalety oddzielone ściankami działowymi zasłaniane kotarą, co zdaniem kontrolujących nie umożliwia korzystania z nich w sposób zapewniający intymność i narusza § 18 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia. Zgodnie ze złożonym przez dyrektora oświadczeniem, w placówce w lipcu i sierpniu 2014 r. zaplanowano przeprowadzenie remontu, którym objęte zostaną m. in. łazienki.

(akta kontroli str. 126-128)

Dyrektor placówki i jego zastępca oraz 14 osób pracujących z dziećmi, na dzień kontroli, posiadali kwalifikacje określone w art. 97 i art. 98 ustawy.

(akta kontroli str. 18-24)

W trakcie kontroli ustalono, iż Pogotowie Opiekuńcze w Białymstoku realizuje zadania, określone w art. 93 ust. 4 ustawy i § 18 ust. 1 rozporządzenia. Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, edukacyjne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne.

(akta kontroli str. 46-52)

Stwierdzono, że opieka w ciągu dnia sprawowana nad dziećmi przebywającymi w placówce w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych (w tym podczas zajęć prowadzonych przez pedagoga, psychologa i terapeutę pedagogicznego) odpowiada potrzebom dzieci oraz rodzajowi prowadzonych zajęć i ustalona jest na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka, zgodnie z § 10 ust. 2 i 3 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia.

Jednak w przypadku opieki sprawowanej w godzinach nocnych (22.00-6.00), nie zawsze opiekę nad dziećmi sprawuje co najmniej 2 wychowawców (ustaleń dokonano na podstawie grafiku ułożonego na maj 2014 r. w dniach: 1, 7, 14, 15, 21, 28 i kwiecień 2014 r., w dniach 2,3,9, 11, 16, 17, 23, 25, 30). W godzinach między 5.00 a 6.00 opiekę nad dziećmi sprawuje jeden wychowawca, co jest niezgodne z § 20 ww. rozporządzenia.

Z oświadczenia dyrektora placówki z dnia 16.05.2014 r. wynika, iż w przypadku braku sprawowania opieki w godzinach nocnych przez dwóch wychowawców, opiekę nad dziećmi sprawuje dyrektor.

Zgodnie z art. 98 ust.1 ww. ustawy i § 20 ww. rozporządzenia, opieka nad dziećmi powinna być sprawowana przez co najmniej 2 osoby pracujące z dziećmi.

(akta kontroli str. 68-74)

W placówce realizowano przygotowane przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny plany pomocy dziecku. Plany opracowywano m. in. na podstawie diagnozy psychofizycznej sporządzanej przez psychologa oraz analizy dostępnej dokumentacji dziecka i modyfikowano je nie rzadziej niż co pół roku.

Na podstawie analizy jednego z dwóch sprawdzanych planów pomocy dziecku stwierdzono brak staranności i rzetelności w prowadzonej dokumentacji. Pomimo uzupełniania planu poprzez opisywanie podejmowanych działań i osiąganych efektów podczas ich realizacji, wpisywane daty nie zawsze wynikają z chronologii, np. w zadaniu: nauka szkolna przed wpisem z 20.01.2014r. jest wpis z 20.09.201 r., w zadaniu: sytuacja zdrowotna kolejne wpisy noszą daty 11.12.2014r., 10.01.2012r., 23.01.2014r., zaś uzyskane efekty noszą datę 15.12.2014r., w zadaniu relacje dziecka z rodziną – opis uzyskanego efektu nosi datę 15.06.2014r., tj. po dniu kontroli.

(akta kontroli str. 76-104 i 122)

Kartę pobytu dziecka uzupełniano nie rzadziej niż co miesiąc w przypadku dzieci umieszczonych w placówce na zasadzie socjalizacji. W przypadku dzieci umieszczonych w placówce na zasadzie interwencji karty pobytu uzupełniano nie rzadziej niż co 2 tygodnie, zgodnie z § 17 ust. 4 ww. rozporządzenia.

Dzieci umieszczone w placówce uczestniczą w prowadzonych systematycznie zajęciach terapeutycznych: indywidualnych i grupowych, zarówno na terenie placówki jak i poza nią. Dzieciom biorącym udział w zajęciach na terenie placówki prowadzone są *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*.

Placówka umożliwia kontakt dziecka z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi dziecku poprzez stworzenie warunków do spotkania na terenie placówki, jak też poza nią. W zależności od sytuacji spotkanie dziecka z osobą odwiedzającą może się odbywać w obecności lub bez pracownika placówki, co uwarunkowane jest wcześniej pozyskanymi informacjami, dotyczącymi osoby lub osób odwiedzających. W przypadku urlopowania dziecka stosowana jest *Procedura urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, opracowana dla placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Białystok, zaakceptowana przez Prezydenta Miasta Białegostoku (powyższa Procedura wpłynęła do placówki 14.01.2014 r.).

Pogotowie Opiekuńcze podejmuje działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny. Prowadzona praca, zarówno z rodziną jak i dzieckiem, polega na rozpoznaniu kryzysu w rodzinie, ustaleniu możliwości wsparcia w środowisku, uświadomieniu potrzeby zmiany, a także aktywizacji rodziny do współpracy z opiekunami w placówce.

W wyniku podejmowanych działań, w okresie kontroli 18 wychowanków powróciło do domów rodzinnych a jeden został umieszczony w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

(akta kontroli str. 46-48)

W Placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, oceniający sytuację umieszczonego w niej dziecka. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku oraz formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu w placówce.

Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie, wnioski zespołu nie były przysyłane do sądu, z wyjątkiem wniosków sformułowanych w stosunku do czterech wychowanków w sprawie zamiany środka wychowawczego, co narusza art. 138 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 24)

Szczegółowe wyniki kontroli w ww. zakresie opisano w arkuszu ustaleń z kontroli.

(akta kontroli str. 120-128)

Wykonywanie zadań przez Pogotowie Opiekuńcze w Białymstoku w zakresie organizacji i funkcjonowania placówki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

1. Niezapewnienia warunków korzystania z toalet w sposób zapewniający intymność.
2. Braku staranności i rzetelności w prowadzonej dokumentacji dziecka.
3. Niewłaściwie zapewnionej opieki nad dziećmi w godzinach nocnych.
4. Nieprzesyłania do sądu wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest dyrektor Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku.

W związku z tym, w oparciu o ustalenia kontroli zalecam:

1. Zapewnienie warunków korzystania z toalet, w sposób określony w § 18 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia.
2. Rzetelne prowadzenie dokumentacji dzieci.
3. Zapewnienie właściwej opieki nad dziećmi w godzinach nocnych przez osoby pracujące z dziećmi, wymienione w art. 98 ust.1 ww. ustawy oraz zgodnie z § 20 ww. rozporządzenia.
4. Przesyłanie wniosku dotyczącego zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ww. ustawy.

Na podstawie art. 125 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku może zgłosić do Wojewody Podlaskiego zastrzeżenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku